

عنوان مقاله:

تحلیل بر پیامدها و راهکارهای گزیده شده اسکان عشایر در ایران با نگرشی بر تجربه دشت بکان فارس

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات اجتماعی ایران، دوره 1، شماره 1 (سال: 1385)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسنده:

داریوش حیاتی - استادیار دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز

خلاصه مقاله:

مقوله ی اسکان جامعه عشایری، امروزه شاید مهمترین بحثی است که در مورد این جامعه در سطح کشور مطرح می باشد. عشایر ایران در اوایل سده اخیر، یک بار طعم تلخ اسکان اجباری را که توسط حکومت پهلوی اول بر آنان تحمیل گردید، تجربه نمودند. اما امروزه مقوله اسکان در قالب جدیدی جدای از اسکان اجباری و بر اساس دیدگاه گروهی از متولیان امور عشایر کشور مطرح شده است. ایشان بر این اعتقاد می باشند که دیگر دوره زندگی کوچ نشینی گذشته و وقت آن رسیده که کوچ نشینان به زندگی یکجا نشینی روی آورند. دشت بکان فارس محل اجرای یکی از مهمترین طرح های اسکان عشایر در کشور بوده است که در اجرای این طرح حدود ۵۰۰ خانوار عشایری از چهار تیره ی یکی از طوایف ایل قشقایی، در این دشت، اسکان داده شده اند. هدف این مطالعه در ابتدا بررسی مشکلات ناشی از اجرای این طرح و مطالعه ی پیامدهای آن می باشد و سپس به منظور رفع مشکلات موجود و اجرای هر چه موفق تر طرحهای اسکان آتی، به ارائه راهکارها و خط مشیهای مبادرت شده اند. روش پژوهش به کار گرفته شده در این مطالعه از نوع کیفی بوده است. در مطالعات میدانی از سه شیوه مشاهدات میدانی، مصاحبه در قالب گروه های متمرکز و مطالعه موردی عمیق بهره گرفته شد. مطالعات اسنادی و مصاحبه های انفرادی با برنامه ریزان و مجریان طرح از دیگر شیوه های پژوهشی مورد استفاده در این مطالعه بوده است. یافته نشان می دهد که توزیع امکانات و آگذاری به خانواده های اسکان داده شده بدون توجه به ویژگیهای جمعیتی و سایر شرایط خانوارهای عشایری بوده است. با توجه به اینکه هدف اجرای طرح اسکان تغییر ساختار تولیدی و معیشتی خانوارهای مشمول طرح از زندگی دامپروری به زندگی کشاورزی بوده است، در بعد کشاورزی، ساکنان منطقه با مشکلات عدیده ای مواجه هستند که کمبود منابع آب، پایین بودن زمینهای زراعی و آگذار شده به دلیل پستی و بلندی و شرایط اقلیمی منطقه و ناکافی بودن میزان دانش غنی و مهارتی خانوارها در مورد فعالیتهای کشاورزی از اهم آنها بوده است. دامداری منطقه نیز به دلیل فشار زیاد دامهای موجود بر مراتع دشت، عدم امکان کشت علوفه در حد مورد نیاز دامداران و طولانی بودن دوره سرما در این دشت از وضعیت مطلوبی برخوردار نمی باشد. تخریب و فرسایش شدید پوشش گیاهی و منابع آب دشت بکان از هم اکنون مقوله پایداری اکولوژیکی منطقه را زیر سوال برده است. در پایان بر اساس یافته های این مطالعه، به رائه راهکارهای مبادرت شده است که به طور خلاصه عبارتند از: تاکید توامان بر بعد نرم افزاری و سخت افزاری طرحای اسکان، ضرورت اتخاذ روش های برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی طرحهای اسکان عشایر بر اساس بینش بین رشته ای، اتخاذ سیاستهای تشئیق و حمایت از کانونهای اسکان خودجوش، لزوم داشتن بینشی بلند مدت و آینده نگر در اجرای طرحهای توسعه ای و اسکان به دلیل توجه به وضعیت جوانان و در نهایت اهمیت توجه به جنبه های اکولوژیکی به دلیل ویژگیهای جامعه عشایری والزام مطالعه و پیش بینی پیامدهای ریست محیطی قبل از تصویب و اجرای هر گونه طرحی در رابطه با امور عشایر.

کلمات کلیدی:

جامعه عشایری، کوچ نشینی، اسکان، دشت بکان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1658967>

